

Bruselj, 31. maj 2024
(OR. en)

10363/24

LIMITE

JUSTCIV 99
ECOFIN 607
COMPET 596
JAI 886
CODEC 1354

**Medinstitucionalna zadeva:
2022/0408(COD)**

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. dok. Kom.:	15896/22 INIT + ADD 1 - 4
Zadeva:	Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o harmonizaciji nekaterih vidikov insolvenčnega prava – poročilo o napredku

I. UVOD

1. Komisija je 7. decembra 2022 sprejela Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o harmonizaciji nekaterih vidikov insolvenčnega prava¹.
2. Predlog direktive je ena od pobud, predvidenih v akcijskem načrtu za unijo kapitalskih trgov iz leta 2020. Njegov cilj je spodbujati čezmejne naložbe na enotnem trgu s ciljno usmerjeno harmonizacijo postopkov v primeru insolventnosti.
3. Za predlagano direktivo se uporablja redni zakonodajni postopek.

¹ 15896/22.

4. V Evropskem parlamentu je za predlog pristojen Odbor za pravne zadeve (JURI), odbor, zaprosen za mnenje, pa je Odbor za ekonomske in monetarne zadeve (ECON). Poročevalec za ta dosje je Pascal Arimont.
5. Evropski nadzornik za varstvo podatkov je mnenje o predlagani direktivi sprejel 6. februarja 2023².
6. Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje o predlagani direktivi sprejel 24. marca 2023³.
7. V Svetu predlog preučuje Delovna skupina za civilnopravne zadeve (insolventnost) (v nadaljnjem besedilu: Delovna skupina za insolventnost). Med razpravami v okviru Delovne skupine za insolventnost se je izkazalo, da večina podpira cilje, na katerih temelji predlog.
8. Na seji Sveta PNZ 20. oktobra 2023 je bila organizirana orientacijska razprava, v kateri so ministri in ministrice ponovno izrazili podporo ciljem direktive, hkrati pa izpostavili številna ključna vprašanja glede predlaganih ukrepov v zvezi z zahtevki za izpodbijanje pravnih dejanj (naslov II). Ministri in ministrice so se na splošno zavzeli za več prožnosti pri harmonizaciji teh določb.
9. Kot je navedeno v izjavi z vrha držav evrskega območja z dne 22. marca 2024, so voditelji in voditeljice držav ali vlad odločeni pospešiti poglobitev unije kapitalskih trgov, pri čemer so se seznanili z izjavo Euroskupine z dne 11. marca 2024, v kateri je ta pozvala k uvedbi širokega nabora ukrepov za vzpostavitev pravega enotnega kapitalskega trga EU. Na vrhu držav evrskega območja sta bila sozakonodajalca pozvana, „naj zagotovita hitro dokončanje preostalega zakonodajnega dela v zvezi z akcijskim načrtom za unijo kapitalskih trgov iz leta 2020“.

² 6147/23.

³ 7856/23.

10. Obenem je Evropski svet v svojih sklepih z dne 17. in 18. aprila 2024 pozval k čim hitrejšemu napredku pri delu v Svetu in Komisiji v zvezi z vsemi opredeljenimi ukrepi, ki so potrebni za vzpostavitev resnično povezanih evropskih kapitalskih trgov, dostopnih vsem državljanom in državljanke ter podjetjem po vsej Uniji, v korist vseh držav članic. Eden od opredeljenih ukrepov je harmonizacija ustreznih vidikov nacionalnih insolvenčnih okvirov za gospodarske družbe.

II. STANJE DELA V PRIPRAVLJALNIH TELESIH SVETA

11. Raznolikost ureditev na področju insolventnosti že dolgo velja za težavno, saj ovira prosti pretok kapitala v EU in večje povezovanje njenih kapitalskih trgov. Zato je namen predloga harmonizacija nekaterih vidikov insolvenčnega prava držav članic in s tem olajševanje čezmejnih naložb.
12. V predlagani direktivi so med drugim določena skupna pravila za razveljavitev poslov, ki jih je dolžnik sklenil pred uvedbo postopka v primeru insolventnosti (zahtevki za izpodbijanje pravnih dejanj); izsleditev premoženja, ki je del stečajne mase; pripravo prodaje podjetja v celoti ali njegovega dela pred formalno uvedbo postopka v primeru insolventnosti (postopek pre-pack); dolžnosti direktorjev, da vložijo predlog za uvedbo postopka v primeru insolventnosti; poenostavljeni postopek prenehanja za mikropodjetja ter upniške odbore in ukrepe za povečanje preglednosti nacionalne zakonodaje. Namen predloga je predvsem olajšanje poplačila iz premoženja iz likvidirane stečajne mase, povečanje učinkovitosti postopkov v primeru insolventnosti ter zagotovitev predvidljive in poštene porazdelitve vrednosti poplačila med upnike.

a) Zaključek prvega pregleda predlagane direktive

13. Čeprav so delegacije pozdravile cilje, na katerih temelji predlog, so izpostavile kompleksnost predlagane direktive zaradi njenih povezav z drugimi področji nacionalnega prava in podale pripombe glede njene ravni podrobnosti. Zaradi kompleksnosti in dolžine predloga se je prvi pregled predloga začel 7. marca 2023 in je potekal na dvanajstih zaporednih sejah delovne skupine v času švedskega, španskega in belgijskega predsedovanja.
14. Belgijsko predsedstvo je prvi pregled zaključilo na sejah delovne skupine 31. januarja, 6. marca in 2. aprila 2024 z analizo naslova VI (Prenehanje insolventnih mikropodjetij) po posameznih poglavjih.
15. Z naslovom VI („Prenehanje insolventnih mikropodjetij“) se uvajajo pravila za poenostavljen postopek prenehanja, prilagojen mikropodjetjem. Namen predloga je predvsem vzpostavitev poenostavljenega in stroškovno učinkovitega postopka.
16. Predsedstvo je ugotovilo, da imajo države članice glede tega naslova različna mnenja. Večina držav članic je nasprotovala vzpostavitvi posebne ureditve EU za insolventna mikropodjetja. Eden od glavnih pridržkov je, da bi se z vzpostavitvijo take posebne ureditve oddaljili od glavnega cilja predloga, ki je harmonizacija pomembnih vidikov nacionalne insolvenčne zakonodaje, in da taka ureditev le omejeno prispeva k uniji kapitalskih trgov. Države članice so izrazile pomisleke glede opredelitve mikropodjetja, imenovanja stečajnega upravitelja, vloge sodišča in vpliva na obstoječe nacionalne insolvenčne sisteme.
17. Nekatere države članice so podprle posebno ureditev, vendar z večjimi prilagoditvami. Zadevne države članice so menile, da bi ta posebna ureditev prispevala k uniji kapitalskih trgov, saj bi omogočila urejeno prenehanje podjetij z nižjimi stroški.

b) Pregled kompromisnih predlogov o besedilu direktive

18. Po zaključku prvega pregleda predlagane direktive je predsedstvo na seji delovne skupine 2. aprila začelo s predstavitvijo prvega kompromisnega besedila o naslovu I („Splošne določbe“) in naslovu II („Zahtevki za izpodbijanje pravnih dejanj“).
19. Kar zadeva naslov I („Splošne določbe“), so spremembe iz kompromisnega besedila omejene, saj bo treba te splošne določbe prilagoditi spremembam, ki se uvajajo postopoma v preostalem delu predloga. Kljub temu je namen kompromisnega besedila pojasnitev razmerja med različnimi naslovi direktive in obstoječimi nacionalnimi ureditvami na področju insolventnosti.
20. Namen naslova II („Zahtevki za izpodbijanje pravnih dejanj“) je zaščita stečajne mase pred nezakonitim umikom premoženja, ki se izvede pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, in vrnitev tega premoženja v stečajno maso v korist upnikov. Na tehnični ravni in na navedeni orientacijski razpravi na seji Sveta PNZ 20. oktobra 2023 so države članice na splošno izrazile pomisleke glede omejene ravni prožnosti, ki jo imajo države članice pri teh določbah. Da bi odpravili te pomisleke, so bili v kompromisnem besedilu predsedstva prilagojeni pojmi, ki se uporabljajo za pravne akte, sklenjene v škodo vseh upnikov, da bi zajeli vse primere nacionalnih zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj. V njem je državam članicam prav tako omogočeno, da v svoji nacionalni zakonodaji zagotovijo večjo zaščito vseh upnikov v zvezi s pogoji za zahtevke za izpodbijanje pravnih dejanj in njihovimi posledicami. Predsedstvo je še začelo razmislek o ustreznih različnih časovnih okvirih za zahtevke za izpodbijanje pravnih dejanj, da bi se bolje odražali cilji minimalne harmonizacije predloga.
21. Predsedstvo je na seji delovne skupine 7. maja 2024 začelo predstavitev kompromisnega besedila o naslednjih dveh naslovih, in sicer naslovu III („Izsleditev premoženja, ki je del stečajne mase“) in naslovu IV („Postopki pre-pack“), ter jo nadaljevalo na sejah delovne skupine 30. in 31. maja 2024.

22. V naslovu III („Izsleditev premoženja, ki je del stečajne mase“) se od držav članic zahteva, da imenujejo sodišča, ki so na zahtevo stečajnega upravitelja pooblaščen za dostop do nacionalnega centraliziranega registra bančnih računov z vsemi ustreznimi informacijami o premoženju, ki je del ali bi moralo biti del stečajne mase, in iskanje po njem. Glavni pomisleki držav članic so bili, da bi te določbe preobremenile sodišča z upravnimi nalogami, da bi se morale te določbe uporabljati tudi za upravne organe in da je bil celoten naslov preveč predpisovalen. Zato je bilo v kompromisnem besedilu državam članicam omogočeno, da imenujejo sodišča in upravne organe, ki so pristojni za postopke v primeru insolventnosti, za dostop do nacionalnih registrov bančnih računov in iskanje po njih. Določbe so postale bolj splošne in ne vsebujejo nepotrebnih birokratskih ukrepov, vendar upoštevajo naravo in varstvo podatkov, po katerih se išče. Besedilo je bilo usklajeno tudi z besedilom novega svežnja reform na področju preprečevanja pranja denarja⁴.
23. Z naslovom IV predlagane direktive („Postopki pre-pack“) se uvajajo pravila, ki naj bi zagotavljala učinkovitejši postopek poplačila vrednosti premoženja upnikom. Večina držav članic na splošno podpira cilj naslova IV in se strinja, da bi lahko prispeval k uniji kapitalskih trgov. Vendar so bili izraženi pomisleki zlasti glede soobstoja predlaganih določb in obstoječih nacionalnih insolvenčnih sistemov, glede ravni varstva upnikov in glede razmerja do pogodbene svobode. Predsedstvo je v kompromisnem besedilu pojasnilo medsebojen vpliv dveh faz postopka pre-pack, tj. pripravljalne faze in faze likvidacije, in običajnih postopkov v primeru insolventnosti ter različne cilje obeh faz. Zagotovilo je tudi večjo jasnost in skladnost z drugimi ustreznimi instrumenti EU. Predsedstvo je poskušalo državam članicam tudi zagotoviti prožnost pri uporabi njihovega obstoječega nacionalnega sistema za izvajanje postopkov pre-pack.
24. Predsedstvo je poleg tega izdalo kompromisno besedilo naslova V („Dolžnost direktorjev, da predlagajo uvedbo postopka v primeru insolventnosti, in njihova civilna odgovornost“) in VII („Upniški odbor“), ki bo predstavljeno na zadnjih dveh sejah delovne skupine junija.

⁴ P9_TA(2024)0364 in P9_TA(2024)0301.

25. V naslovu V („Dolžnost direktorjev, da predlagajo uvedbo postopka v primeru insolventnosti, in njihova civilna odgovornost“) je predlagano, da se direktorjem naloži obveznost, da pri sodišču vložijo predlog za uvedbo postopka v primeru insolventnosti najpozneje v treh mesecih po tem, ko se seznani ali ko se lahko upravičeno pričakuje, da so se seznanili s tem, da je podjetje insolventno. Cilj je, da se čim bolj poveča vrednost poplačil za upnike. Nekaterе države članice so izrazile zaskrbljenost, da bi ta obveznost lahko škodovala konkurenčnosti in podjetništvu EU. Predsedstvo se je v kompromisnem besedilu odzvalo na zahteve nekaterih delegacij po prožnejšem besedilu, v katerem je določeno, v katerih primerih velja obveznost in kako jo izpolniti. Uvedlo je tudi pojasnila v zvezi z odgovornostjo direktorjev za kršitve njihovih dolžnosti.
26. Cilj naslova VII („Upniški odbor“) je okrepitev položaja upnikov v postopkih v primeru insolventnosti z določitvijo pravil o imenovanju članov odbora in njegovi sestavi, delovnih metodah in nalogah ter osebni odgovornosti njegovih članov. Nekaterе države članice so zahtevale, naj se ohrani pristop minimalne harmonizacije in uvede večja prožnost. Predsedstvo se je odzvalo tako, da je omogočilo večjo prožnost pri imenovanju članov odbora in njegovih metodah dela, hkrati pa pojasnilo pravice in dolžnosti članov.

c) Razprave o predlagani direktivi v Coreperju

27. Coreper je 10. aprila 2024 razpravljал o naslednjih korakih v zvezi z unijo kapitalskih trgov. Predlagana direktiva o insolventnosti je bila uvrščena med nedokončane zakonodajne predloge, pomembne za unijo kapitalskih trgov. Veleposlaniki in veleposlanice so razpravljali o ključnih dejavnikih za napredek v zvezi z unijo kapitalskih trgov in ozkih grlih ter pozvali ustrezne delovne skupine, naj do konca tega predsedovanja dosežejo čim večji napredek.

28. Belgijsko predsedstvo je v odziv na pozive na visoki ravni k pospešitvi dela v zvezi s predlagano direktivo 22. maja 2024 na seji Coreperja organiziralo orientacijsko razpravo, da bi našli rešitve za uskladitev napredka na tehnični ravni z ravno ambicij, določeno na najvišji politični ravni. Veleposlaniki in veleposlanice so bili pozvani, da izrazijo svoja stališča o elementih predloga, ki so še posebej pomembni kot prispevek za unijo kapitalskih trgov. Zaprošeni so bili tudi za mnenje o tem, katera načela bi morala usmerjati prihodnje delo in kakšne pomisleke so imeli, da bi lahko Svet nemudoma sprejel splošni pristop v skladu s sklepi Evropskega sveta z dne 17. in 18. aprila 2024.
29. Kar zadeva delovne metode za doseg napredka, je razprava pokazala, da države članice pozdravljajo povečanje števila sej delovnih skupin in pospešitev dela, kar odraža to, za kako pomembno politično prednostno nalogo velja predlagana direktiva. Poudarili so tudi, da kakovost besedila ne bi smela biti okrnjena. Predlagano direktivo bi bilo treba temeljito analizirati in o njej razpravljati, da bodo rezultati pogajanj ustrezno obravnavali potrebe unije kapitalskih trgov.
30. V zvezi z vsebino so veleposlaniki in veleposlanice naslov II o zahtevkih za izpodbijanje pravnih dejanj in naslov III o izsleditvi premoženja na splošno izpostavili kot osrednja elementa predloga, ki prispevata k uniji kapitalskih trgov in za katera je lažje najti kompromisne rešitve. Po drugi strani so nekatere države članice izrazile pomisleke glede naslova IV o postopkih pre-pack, zlasti glede ravni podrobnosti določb, varstva avtonomije upnikov in razmerja do pogodbene svobode. Številne države članice so naslov VI o posebni ureditvi za mikropodjetja izpostavile kot glavni razlog za pomislek, ki bi lahko predstavljal težavo za takojšnjo doseg dogovora o direktivi.

III. ZAKLJUČEK

31. Belgijsko predsedstvo se je zavezalo, da bo skupaj s prihodnjim madžarskim predsedstvom olajšalo nadaljevanje razprav v delovni skupini in zagotovilo nemoten napredek za dosego splošnega pristopa.
 32. Glede na to naj se Odbor stalnih predstavnikov in Svet seznanita s poročilom o napredku.
-